

zaaknummer 2011 T 347 (1)

Advies van 17 juli 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Orde van de minderbroeders Franciscanen
in Nederland (hierna: 'de Orde').

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift met bijlagen is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 5 maart 2013. Op 9 april 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], tot 23 mei 2013 Minister provinciaal van de Orde, thans optredend namens de huidige Minister provinciaal.

1.2. Op 11 juni 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote en met de heer B. Smeets van Mea Culpa. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Weller voornoemd.

Namens de Orde is verschenen [naam] voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager heeft in de periode 1975 tot 1980 verbleven op het internaat [naam] in [plaats] ([plaats]). Hij volgde daar in die jaren de vierde tot en met de zesde klas van de lagere school. Aangeklaagde was als priester verbonden aan het internaat en was daarvan rector van 1966 tot 1990.

In de vijfde en zesde klas was klager, toen tien à elf jaar oud, misdienaar. Daardoor kwam hij in contact met aangeklaagde. Deze vroeg klager vaak om naar de kamer van aangeklaagde te komen. In eerste instantie vond klager dat prettig. Klager was eenzaam en was blij van

aangeklaagde aandacht te krijgen. Klager is echter door aangeklaagde seksueel misbruikt. Aangeklaagde betastte bij de keren dat klager op zijn kamer was de balzak van klager en gaf kusjes op zijn blote penis. Aangeklaagde trok aan de penis van klager, maar deze kon in die tijd nog geen erectie krijgen. Ook ging aangeklaagde op klager zitten en 'reed' op klager. Aangeklaagde dwong klager ook om hetzelfde bij aangeklaagde te doen. Aangeklaagde noemde dit 'therapie' om een 'probleem' dat klager had op te lossen. Aangeklaagde droeg bij die gelegenheden een kamerjas. Dit is, gedurende een periode van twee jaar, zeker veertig keer gebeurd.

Ook bij het omkleden voor de mis vond seksueel misbruik plaats. De misdienaars moesten zich tot op de onderbroek uitkleden, terwijl klager gewend was dat de misdienaarskleding over de eigen kleding werd gedragen. Bij het aantrekken van de kleding werd klager vervolgens betast door aangeklaagde, onder meer aan het geslachtsdeel. Ook duwde aangeklaagde zich tegen klager aan en omarmde hem. Tijdens het aankleden van aangeklaagde voor de mis, waarbij de misdienaars hielpen, probeerde aangeklaagde de hand van klager naar de penis van aangeklaagde te halen. Dit is zeker twintig keer gebeurd.

2.2. Klager heeft door het misbruik door aangeklaagde en een aantal broeders op het internaat alsmede door het psychologische en fysieke geweld aldaar een hele zware periode gehad. Het heeft nog steeds een negatieve weerslag op zijn leven. Hij had, voor hij zijn echtgenote ontmoette, moeite in de omgang met vrouwen. Ook had hij steeds arbeidsconflicten. Klager is nu zelfstandig ondernemer. Klager slaapt slecht. Hulpverlening heeft hem tot op heden niets gebracht.

2.3. Klager wenst een oprechte en werkelijke erkenning van hetgeen hem is aangedaan op het internaat. Het gaat klager daarbij uitdrukkelijk niet alleen om het seksueel misbruik, maar ook om het geestelijk en lichamelijk geweld dat hij heeft moeten ondergaan. Hij wil dat maatregelen worden genomen tegen degenen die verantwoordelijk waren en nu nog posities binnen de Orde bekleden. Klager hoopt door gegrondverklaring van de klacht wat aan zelfrespect te winnen.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Naam] stelt in zijn reactie dat tegen aangeklaagde meerdere klachten zijn ingediend. Twee klachten zijn gegrond verklaard. Mede daarom acht [naam] het door klager gestelde aannemelijk.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan vijfendertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Het gaat dan enerzijds om misbruik op de kamer van aangeklaagde. Aangeklaagde heeft de blote balzak en penis van klager betast en kusjes gegeven op de penis. Ook heeft aangeklaagde op klager 'gereden' terwijl hij op klager zat. Klager moest dat ook bij aangeklaagde doen. Dit is, in een periode van twee jaar, ongeveer veertig keer gebeurd. Anderzijds gaat het om misbruik bij het omkleden voor de mis. Klager is daarbij door aangeklaagde omarmd en betast, onder meer op het geslachtsdeel. Ook werd klager betast terwijl hij aangeklaagde hielp bij het aantrekken van de kleding voor de mis. Aangeklaagde probeerde de hand van klager dan naar het geslachtsdeel van klager te leiden. Het misbruik bij het aankleden heeft, in een periode van twee jaar, ongeveer twintig keer plaatsgevonden.

4.4. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de omstandigheid dat tegen aangeklaagde nog drie klachten zijn ingediend (zaaknummers 2011T376[5], 2011T529[5], 2011T549[2]). De klachten met zaaknummer 2011T376[5] en 2011T529[5] zijn inmiddels gegrond verklaard. Beide klachten zien op misbruik bij het aantrekken van de kleding voor de mis als ook door klager beschreven. Één van de gegrond verklaarde klachten ziet op misbruik op de kamer van aangeklaagde, vergelijkbaar met hetgeen klager heeft beschreven. De Klachtencommissie heeft, in dezelfde samenstelling, de klager in de zaak met nummer 2011T549[2] gehoord en aldus eveneens over de authenticiteit van die klacht kunnen oordelen. De diverse klachten bieden voldoende steunbewijs voor de klacht van klager.

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas tien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.6. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging, zoals door [naam] ter zitting uitgesproken, kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.7. Over het toekennen van een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Orde van de minderbroeders Franciscanen in Nederland de klacht gegrond te verklaren en zich in te spannen te doen wat in haar macht ligt om het leed van klager te verzachten.

Dit advies is vastgesteld op 17 juli 2013 door mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en mr. P.A. Schaafsma, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.